

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci v právní věci žalobců: **a) M. E. L. B.**, a **b) J. M. R. L.**, zastoupeni Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, advokátem se sídlem náměstí Svobody 50, Sušice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 10. 2022, čj. OAM-500/ZA-ZA10-P07-2022 a čj. OAM-822/ZA-ZA11-P07-2022, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 5. 2023, čj. 29 Az 7/2022-63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d ň ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobci (dále „stěžovatelé“) podali 19. 5. 2022 a 6. 9. 2022 samostatné žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný v záhlaví označenými rozhodnutími rozhodl o žádostech tak, že stěžovatelům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil. Proti tomuto rozhodnutí podali stěžovatelé žaloby, které Krajský soud v Hradci Králové nejprve spojil ke společnému projednání a následně obě žaloby shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[2] Krajský soud konstatoval, že stěžovatelé nesplňují podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, jakož ani podmínky pro udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14b zákona o azylu. Socioekonomické důvody uváděné stěžovateli současně neodůvodňují udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Lékařské zprávy, kterými stěžovatelka až v řízení o žalobě dokládala své zdravotní problémy, nemohl vzít žalovaný při svém rozhodování v úvahu. Ani podle krajského soudu však nemohou odůvodnit udělení mezinárodní ochrany, zejména doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť se nejedná o výjimečný případ ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále „ESLP“), zejména rozsudku z 13. 12. 2016, č. stížnosti 41738/10, *Paposhvili proti Belgii*, neboť nenaplňuje skutečné nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení stěžovatelčina zdravotního stavu vedoucí k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života. Krajský soud rovněž posoudil důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu.

Dospěl k závěru, že s ohledem na informace OAMP *Bezpečnostní a politická situace v zemi, červenec 2022*, stěžovatelům nehrozí v případě návratu vážná újma, jako je trest smrti, mučení, či nelidské zacházení. V zemi původu neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí. Tvrzení stěžovatelů o kriminální činnosti v zemi původu nejsou tak závažná, aby na základě nich bylo možné konstatovat, že násilí v zemi původu dosahuje takové intenzity, že by vycestování stěžovatelů bylo způsobitelné založit rozpor s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Z informace OAMP navíc plyne, že násilná kriminalita nejvíce postihuje hlavní město Caracas, zatímco stěžovatelé dlouhodobě žili ve městě C.. Vycestování stěžovatelů pak nemůže založit ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Závěrem krajský soud uvedl, že institut azylu je aplikovatelný pouze v omezeném rozsahu důvodů, které zákon striktně definuje, a zmínil možnost stěžovatelů legalizovat svůj pobyt na území České republiky prostřednictvím institutů obsažených v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

II. Kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Stěžovatelé podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[4] V kasační stížnosti stěžovatelé uvádí, že se v zemi původu necítí bezpečně. Zmiňují útoky, přepadení a výhrůžky usmrcením, kterým byli vystaveni, a zdůrazňují nefunkčnost policie a nemožnost získat ochranu v zemi původu. Dále uvádějí, že prožité ohrožení negativně ovlivňuje jejich fyzické i psychické zdraví, zejména tedy dopadá na stěžovatelku, která trpí pláčivostí, nespavostí a strachem z návratu. Zdůrazňují vážné obavy o osobní bezpečnost a poukazují na široce rozšířenou korupci, nedostatek základních potřeb, chudobu a extrémní nouzi v zemi původu. Stěžovatelé mají v České republice rodinné vazby a možnosti obživy.

[5] Stěžovatelé tvrdí, že s ohledem na uvedené skutečnosti a judikaturu Nejvyššího správního soudu bylo na místě udělení humanitárního azylu. Žalovaný i krajský soud proto pochybili, pokud neshledali výjimečné důvody pro udělení humanitárního azylu, přestože lékařské zprávy potvrzují zdravotní obtíže mající příčinu v neutěšené socioekonomické situaci v zemi původu. Navíc poukazují na to, že krajský soud učinil závěr, že stěžovatelce nehrozí skutečné nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení stěžovatelčina zdravotního stavu vedoucí k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života, aniž však požádal o další odborné lékařské vyjádření.

Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že napadená rozhodnutí, jakož i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a v řízení, které nebylo stíženo žádnými vadami. Žalovaný zdůrazňuje, že kasační stížnost míří primárně proti rozhodnutím správního orgánu, ačkoli by měla směřovat proti rozhodnutí krajského soudu.

[7] Dále žalovaný poukazuje na to, že stěžovatelé v kasační stížnosti nepředložili žádnou věcnou argumentaci, pouze opětovně popisují svůj azylový příběh, který byl již posouzen v rámci správního řízení a řízení před krajským soudem. Stěžovatelé neuvedli, jakého konkrétního pochybní se měl krajský soud při svém rozhodování dopustit. Podle

pokračování

žalovaného stěžovatelé neuvedli žádné výjimečné důvody, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu.

[8] Žalovaný zdůrazňuje, že na humanitární azyl není subjektivní právo ani právní nárok a že zdravotní stav stěžovatelky nevyžadoval speciální péči, která by ve Venezuele nebyla dostupná. Zdravotní stav stěžovatelky nedosahuje standardu výjimečných okolností pro udělení humanitárního azylu ve smyslu judikatury ESLP. Žalovaný také odkazuje na to, že lékařské zprávy byly předloženy až v žalobním řízení, a tudíž správní orgán nemohl tyto informace zohlednit ve svém rozhodnutí. Důvody kasační stížnosti tedy nepřesahují vlastní zájmy stěžovatelů, a proto by kasační stížnost měla být odmítnuta pro nepřijatelnost.

III. Posouzení Nejvyššího správního soudu

[9] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li po 31. 3. 2021 před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce, a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, *Ostapenko*, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu správního č. 77/2021 Sb. (usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[10] Nejvyšší správní soud, dle závěrů usnesení *Ostapenko*, přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zásadní pochybení musí spočívat v tom, že krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, nebo pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Stěžovatelé sami netvrdí, v čem okolnosti jejich případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu takto vymezených kritérií.

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Žádná část kasační argumentace podle Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Krajský soud naopak posoudil případ stěžovatelů v souladu s ustálenou judikaturou, od níž Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit.

[13] K tvrzení stěžovatelů, že jim měl být udělen azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud uvádí, že na tuto formu mezinárodní ochrany není právní nárok (rozsudek NSS z 22. 1. 2004 čj. 5 Azs 47/2003-48). Stěžovatelé jako hlavní důvod uvedli nepříznivou socioekonomickou situaci, zvýšenou kriminalitu v zemi původu

a z toho plynoucí zdravotní obtíže zejména na straně stěžovatelky. Poukázali také na rodinné vazby na území České republiky. Taková tvrzení dle rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu udělení humanitárního azylu odůvodnit nemohou.

[14] K ekonomickým problémům žadatelů o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již mnohokrát vyjádřil. V rozsudku z 27. 8. 2003, čj. 5 Azs 3/2003, uvedl, že *obtíže s obživou či seberealizací plynoucí z hospodářských potíží země původu nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu*. Dále lze odkázat na rozsudek z 30. 10. 2003, čj. 3 Azs 20/2003-43, dle kterého *v žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních prostředků, nemožnost sehnat práci) a skutečnost, že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.* Jinak řečeno, ekonomické obtíže samy o sobě k udělení humanitárního azylu nedostačují. To stejné platí pro korupci (i když je problémem), jakož i vyšší míru kriminality, které bez dalšího nepředstavují hrozbu vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu (usnesení z 7. 2. 2018, čj. 6 Azs 378/2017-25), a tedy ani důvod zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu.

[15] K rodinným vazbám na území České republiky Nejvyšší správní soud v rozsudcích z 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 47/2004-60, a čj. 6 Azs 309/2016-28, bod 9, či usnesení z 18. 2. 2021, čj. 5 Azs 311/2020-29, bod 14, uvedl, že sloučení rodiny, resp. zachování stávajících rodinných vazeb obecně nelze považovat za případ hodný zvláštního zřetele, pro který by mohl správní orgán humanitární azyl udělit, nejsou-li dány další významné skutečnosti, které by jeho udělení opodstatňovaly (např. přírodní katastrofa či vážné tělesné postižení apod.).

[16] K námitce ohledně zdravotního stavu stěžovatelky ve spojení s informací o zhoršení dostupnosti zdravotní péče v zemi původu, Nejvyšší správní soud ve své judikatuře odkazuje na judikaturu ESLP, konkrétně udává, že *„podle rozsudku ve věci Paposhvili jde i o případy vážně nemocných osob, u nichž se lze ze závažných důvodů domnívat, že v přijímající zemi by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní představoval skutečné riziko, že se zdravotní stav nemocné osoby vážně, rychle a nevratně zhorší, a to by vedlo k intenzivnímu utrpení této osoby nebo k výraznému snížení předpokládané délky jejího života (bod 183 rozsudku). [...] Z judikatury ESLP plyne, že je na žadateli, aby předložil důkazy pro to, že by mu v zemi původu hrozila vážná újma, neboť by se mu tam nedostalo vhodné zdravotní péče odpovídající jeho vážnému zdravotnímu stavu (srov. bod 186 rozsudku Paposhvili)“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu z 2. 7. 2020, čj. 10 Azs 437/2019-83). Stěžovatelka v kasační stížnosti netvrdí, že by trpěla zásadním závažným onemocněním. Její potíže (plačtivost, úzkost, nespavost a strach) ji bezprostředně neohrožující na životě. Přitom nižší úroveň zdravotnických služeb v zemi původu nemůže sama o sobě představovat důvod k udělení mezinárodní ochrany (rozsudky Nejvyššího správního soudu z 18. 10. 2005, čj. 3 Azs 226/2005-68, nebo ze 4. 1. 2024, čj. 9 Azs 219/2023-37). Krajský soud v této souvislosti zohlednil všechny přeložené podklady a důkazy.

[17] S ohledem na vše výše uvedené lze uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti. Krajský soud

pokračování

se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53). Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. března 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu